

Рейтинговий звіт LTSK – 005-005 short про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	боргове зобов'язання Луцької міської ради
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Тип боргового зобов'язання:	відсоткові облігації
Обсяг випуску:	серії «1-B» – 10 000 000,00 грн. серії «1-C» – 10 000 000,00 грн. серії «1-D» – 10 000 000,00 грн. на загальну суму: 30 000 000,00 грн.
Відсоткова ставка:	серії «1-B» – 13,90% річних серії «1-C» – 13,90% річних серії «1-D» – 13,90% річних
Термін обігу:	після реєстрації ДКЦПФР звіту про результати розміщення облігацій та видачі свідоцтва про реєстрацію випуску облігацій по: серії «1-B» – 26.04.2011 р. включно; серії «1-C» – 24.04.2012 р. включно; серії «1-D» – 23.04.2013 р. включно
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	25.03.2008
Дата оновлення:	22.10.2009
Рівень кредитного рейтингу боргового зобов'язання:	uaBBB+
Прогноз:	негативний

Наданий в результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери ua у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Висновок рейтингового агентства щодо кредитного рейтингу боргового зобов'язання

Кредитний рейтинг боргового зобов'язання ґрунтується на результатах аналізу протягом I півріччя 2009 року економічних та фінансових показників, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної в розпорядженні комунальної власності, та перспективних планах на майбутнє. Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є в розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною.

Історія кредитного рейтингу

Дата	25.03.2008	02.12.2008	13.03.2009	22.10.2009
Рівень рейтингу	uaBBB+	uaBBB+	uaBBB+	uaBBB+
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний	негативний
Рейтингова дія	визначення	оновлення	оновлення	підтвердження зі зміною прогнозу та внесенням у Контрольний список

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaBBB характеризується ДОСТАТНЬОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Негативний прогноз указує на можливість зниження рейтингу протягом року при збереженні негативних тенденцій і реалізації поточних ризиків.

Знаки + або - позначають проміжні категорії (рівні) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Контрольний список рейтингів призначений для інформування учасників фінансового ринку України про можливі зміни рейтингів у короткостроковому періоді. Внесення рейтингу в список означає, що наразі Агентство розглядає питання про зміну рейтингу у зв'язку з подіями або тенденціями, що розвиваються, і які можуть істотно вплинути на кредитоспроможність власника цього рейтингу.

Рівень кредитного рейтингу боргового зобов'язання Луцької міської ради підтримується:

- зростанням протягом 2004-2008 рр. основних економічних показників розвитку міста, зокрема: обсягу реалізації промислової продукції у 3,5 рази; обсягу інвестицій у основний капітал у 2,4 рази; обсягу роздрібного товарообороту у 8 разів;
- помірним рівнем прямого боргового навантаження Луцької міської ради.

Рівень кредитного рейтингу боргового зобов'язання Луцької міської ради обмежується:

- уповільненням темпів зростання доходної частини бюджету міста у 2009 році, що зумовлюється погіршенням соціально-економічного розвитку міста;
- низьким рівнем виконання уточненого річного плану за доходами бюджету міста без урахування трансфертів у I півріччі 2009 року – 39,3%, у тому числі план за доходами загального фонду бюджету без урахування трансфертів було виконано на 41,5%, план за доходами бюджету розвитку – на 5,2%;
- збереженням залежності бюджету міста від дотації вирівнювання з Державного бюджету, співвідношення обсягу якої до затвердженого на 2009 рік з урахуванням змін обсягу доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів складає 12%;
- погіршенням ситуації на ринку праці міста у I півріччі 2009 року: скороченням середньооблікової чисельності зайнятих (на 7,8% порівняно з 2008 роком) та зменшенням середньомісячної заробітної плати (на 5,9% порівняно з 2008 роком) за залежності доходної частини бюджету міста від надходжень податку з доходів фізичних осіб (питома вага цього джерела в доходах загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів становить близько 75%);
- високим рівнем зношеності, об'єктів інженерної, транспортної інфраструктури та житлового фонду міста, необхідністю здійснення значних капітальних вкладень у їхнє відновлення.

Резюме

Соціальна сфера та економіка міста

Основні показники соціально-економічного розвитку міста протягом 2005-2008 років та I півріччя 2009 року наведено нижче:

Основні показники соціально-економічного розвитку м. Луцька протягом 2005-2008 рр. та у I півріччі 2009 року ¹

Показник	2005 рік	2006 рік	2007 рік	2008 рік	I півріччя 2009 року
Чисельність наявного населення, тис. осіб (станом на кінець звітного періоду)	204,7	206,5	207,6	209,3	209,9
Рівень зареєстрованого безробіття, %	2,0	1,7	1,2	2,6	2,5
Середньомісячна заробітна плата, грн.	699,4	907,6	1 196,5	1 592,0	1 498,0
Заборгованість з виплати заробітної плати, млн. грн.	2 747,0	1 624,0	1,3	4,9	11,7
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах, млн. грн.	1 590,1	2 300,0	4 832,8	4 245,4	638,7
Темпи зростання обсягів промислового виробництва у порівняних цінах, %	127,9	140,6	156,8	81,5	н/д
Інвестиції в основний капітал, млн. грн.	487,9	617,5	1 020,0	822,6	222,9
Прямі іноземні інвестиції, млн. доларів США (станом на кінець звітного періоду)	86,2	223,4	323,7	321,3	208,5
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	710,1	640,7	1 001,7	1 082,2	116,7
Введено в експлуатацію житла, тис. кв. м	63,6	59,2	72,9	74,9	3,7
Обсяг роздрібного товарообороту, млн. грн.	817,8	1 102,4	3 194,6	4 800,0	2 100,0

Джерело: Виконавчий комітет Луцької міської ради

Демографія, трудові ресурси та заробітна плата

Чисельність наявного населення м. Луцька станом на 01.07.2009 р. склала 209,9 тис. осіб і збільшилась протягом I півріччя 2009 року на 0,6 тис. осіб. При цьому на відміну від попередніх періодів, показник природного приросту населення міста у I півріччі поточного року перевищив показник механічного приросту.

Ситуація на ринку праці міста Луцька у I півріччі 2009 року продовжувала погіршуватись. Відбулося значне скорочення середньооблікової чисельності зайнятих (на 6,6 тис. осіб). Незважаючи на те, що рівень зареєстрованого безробіття у місті протягом I півріччя 2009 року зменшився і станом на 01.07.2009 року склав 2,6%, вперше, протягом останніх п'яти років, цей показник перевищив середнє

¹ Деякі кількісні данні, які аналізуються в звіті, наведені після відповідного округлення. У зв'язку з цим значення одних і тих же показників, які наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових.

значення по країні. У місті відбулося також суттєве скорочення (на 6,6 тис. осіб) середньооблікової чисельності зайнятих. Під впливом поглиблення кризових явищ у господарському комплексі міста, адміністрації понад 100-та підприємств та організацій Луцька у I півріччі 2009 року вдалися до скорочень персоналу. Крім цього, адміністрації підприємств і організацій міста продовжували практику застосування вимушених адміністративних відпусток та скорочення робочого часу. У вимушених адміністративних відпустках у I півріччі 2009 року перебувало 1,2 тис. осіб, режим неповного робочого дня (тижня) було запроваджено щодо 8,7 тис. осіб.

Зазначені заходи негативно впливали на обсяг фонду оплати праці у місті, що, у свою чергу, призвело до низького рівня виконання уточнено річного плану за доходами загального фонду бюджету міста у I півріччі 2009 року (41,5%).

Наслідки промислово-фінансової кризи негативно вплинули на динаміку доходів населення міста. Так, середньомісячна заробітна плата у Луцьку протягом січня-червня 2009 року зменшилась порівняно з 2008 роком, на 5,9% і склала 1 498,0 грн., що було на 17,3% менше, ніж у середньому по країні. Найвищі темпи скорочення оплати праці спостерігалися за такими видами економічної діяльності як «Будівництво», «Промисловість» та «Оптова і роздрібна торгівля». Значно зменшилась середньомісячна заробітна плата у державному управлінні.

Зменшення заробітної плати та скорочення чисельності зайнятих у промисловості та будівництві вплинуло на структурні пропорції формування фонду оплати праці у місті у бік посилення значення галузей бюджетної сфери, зокрема освіти та охорони здоров'я. Загалом питома вага кожної з основних галузей у структурі фонду оплати праці не перевищує 25%, що свідчить про помірний рівень галузевої диверсифікації податкових надходжень бюджету міста.

Погіршення результатів господарської діяльності підприємств та організацій міста негативно позначилось на динаміці заборгованості з виплати заробітної плати, обсяг якої станом на 01.07.2009 року склав 11,7 млн. грн. (у 2,4 рази більше, порівняно з початком року). Співвідношення обсягу заборгованості з виплати заробітної плати з обсягом середньомісячного загальноміського фонду заробітної плати за 6 місяців 2009 року є високим – 9,8%.

Промисловий комплекс міста

На відміну від попередніх періодів, у I півріччі 2009 року у промисловому комплексі Луцька, який є базовим у господарському комплексі міста, мали місце негативні тенденції, які проявлялися у скороченні обсягів виробництва та реалізації продукції. Починаючи з II половини 2008 року, внаслідок загострення кризових явищ в економіці України динаміка розвитку машинобудівної галузі, яка визначає економічну спеціалізацію міста, значно погіршилась. Відбулося суттєве скорочення внутрішнього попиту на продукцію машинобудування, зокрема автомобілебудування, яке стало наслідком зменшення реальних наявних доходів населення за одночасного ускладнення доступу до кредитних ресурсів. У зв'язку з цим, обсяг реалізації промислової продукції у місті за підсумками січня-червня

2009 року склав 638,7 млн. грн. (21,7% відповідного показника у I півріччі 2008 року). У розрахунку на одного мешканця обсяг реалізації промислової продукції у місті у I півріччі 2009 року був удвічі меншим за середнє значення по країні.

Слід зазначити, що під впливом значного погіршення результатів господарської діяльності ВАТ «ЛУАЗ», одного з визначальних машинобудівних підприємств міста, адміністрація заводу була вимушена скоротити значну кількість працівників. Зокрема чисельність працівників ВАТ «Луцький автомобільний завод» станом на 01.07.2009 року складала 2 186 чол., тоді як станом на 31.12.2008 року – 4 911 чол. Це значно вплинуло на обсяг надходжень податків та зборів від підприємства до бюджету міста, який зменшився, порівняно з відповідним періодом минулого року, на 43%. Сукупна питома вага найбільших за обсягами відрахувань до місцевого бюджету податків та зборів підприємств машинобудування складає менше, ніж 10,0% доходної частини загального фонду без урахування трансфертів. Зважаючи на це, можна зазначити, що для бюджету м. Луцька характерним є прийнятний рівень галузевої диверсифікації доходної частини загального фонду.

Обсяг зовнішньоторговельного товарообороту підприємств і організацій м. Луцька у I півріччі 2009 року склав 116,7 млн. дол. США, що у розрахунку на одного мешканця склало 69% середнього показника по країні.

Інвестиційна активність та капітальне будівництво

Значне погіршення результатів господарської діяльності підприємств і організацій міста, зумовлене наслідками промислово-фінансової кризи мало наслідком згорання останніми більшістю інвестиційних програм. У зв'язку з цим обсяг освоєних у I півріччі 2009 року інвестицій у основний капітал зменшився, порівняно з відповідним показником минулого року на 66,3% і склав 222,9 млн. грн., що у розрахунку на одного мешканця було на 9,6% менше ніж, у середньому по країні. Зменшення інвестиційної активності спостерігалось за усіма видами економічної діяльності. При цьому найвищі темпи падіння освоєних капітальних вкладень мали місце у будівництві, транспорті, діяльності готелів та ресторанів. Обсяг інвестицій у основний капітал, освоєний у промисловості скоротився більше, ніж на 60%.

Скорочення, подекуди згорання житлового та комерційного будівництва у місті мало наслідком зменшення питомої ваги коштів населення на будівництво власних квартир та на індивідуальне житлове будівництво у структурі освоєних обсягів у основний капітал. Загалом у I півріччі 2009 року у м. Луцьку було уведено до експлуатації житла загальним обсягом 3,7 тис. кв. м. (8% до показника відповідного періоду минулого року). У розрахунку на 1 000 осіб наявного населення обсяг уведеного до експлуатації житла був у 3,6 рази меншим, ніж у середньому по країні.

Загальна негативна макроекономічна динаміка та суттєве погіршення інвестиційного клімату у країні загалом та у м. Луцьку зокрема мала наслідком вилучення іноземного капіталу з господарського комплексу міста. Протягом

6 місяців поточного року обсяг прямих іноземних інвестицій, залучених у економіку м. Луцька зменшився на 35% і станом на 01.07.2009 року склав 208,5 млн. дол. США, що у розрахунку на одного мешканця було на 20,4% більше, ніж у середньому по країні.

Залучений іноземний капітал відіграє важливе значення у господарському комплексі міста, оскільки найбільші платники податків до місцевого бюджету засновані з використанням іноземного капіталу. А відтак збереження тенденції до вилучення іноземного капіталу з економіки міста може призвести до скорочення доходної частини бюджету міста.

Торгівля і громадське харчування

Зменшення реальних доходів населення Луцька у I півріччі 2009 року мало наслідком скорочення у відповідному періоді (на 14,5%, порівняно з I півріччям 2008 року, у порівняних цінах) обсягу роздрібного товарообороту до 2,1 млрд. грн. У розрахунку на одного мешканця вказаний показник був у 4,4 рази більшим, ніж у середньому по країні

Розвиток торгівлі у м. Луцьку впливає на наповнення доходної частини місцевого бюджету. Зокрема протягом I півріччя 2009 року від сплати збору за видачу дозволу на розміщення об'єктів торгівлі та сфери послуг та ринкового збору до бюджету міста надійшло 2,4 млн. грн. (43,5% річного плану), що становить 2,1% доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів за відповідний період (у 2008 році – 2,0%).

Житлове та комунальне господарство міста

Загальний обсяг заборгованості населення за спожиті житлово-комунальні послуги протягом 6 місяців 2009 року збільшився на 14,8% і станом на 01.07.2009 р. склав 31,8 млн. грн., що у розрахунку на одного мешканця є помірним.

Постійне зростання вартості енергоносіїв, у тому числі для населення та бюджетних установ міста, призводить до додаткового навантаження на бюджет міста як у зв'язку з компенсаційними виплатами підприємствам житлово-комунального комплексу, так і прямим фінансуванням вартості енергоносіїв для бюджетних організацій. При цьому у I півріччі 2009 року відшкодування з міського бюджету вартості тарифів на житлово-комунальні послуги не здійснювалось.

Для житлово-комунального господарства м. Луцька характерна низка проблем, в цілому типових для переважної більшості міст України. Сюди, передусім, відноситься знос основних засобів, у тому числі інженерних мереж будинків, та відсутність у необхідних обсягах коштів для їх оновлення. Значних коштів потребує також відновлення інженерної інфраструктури міста (дороги, освітлення, дахи). Власне з метою здійснення капітальних вкладень у сфері дорожнього

господарства та будівництва Луцькою міською радою у 2007-2008 рр. було здійснено два запозичення до бюджету розвитку загальним обсягом 40,0 млн. грн.

Комунальна власність та земельні ресурси

Луцька міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. За рішенням ради виконуються усі майнові операції, у тому числі об'єкти права комунальної власності можуть передаватися у постійне або тимчасове користування юридичним та фізичним особам, надаватися в оренду, продаватися та купуватися, використовуватися як застава. Міська рада вирішує також питання відчуження об'єктів права комунальної власності та визначає доцільність, порядок та умови відчуження. Доходи від відчуження об'єктів права комунальної власності зараховуються до місцевого бюджету і спрямовуються на фінансування заходів, передбачених бюджетом розвитку.

З метою наповнення бюджету розвитку, за рахунок якого здійснюються капітальні вкладення місцевого бюджету, місто щорічно виставляє на приватизацію майно, яке перебуває в комунальній власності. Перелік об'єктів комунальної власності міста, що підлягають приватизації, затверджується рішенням міської ради. При цьому визначення ціни об'єкта здійснюється за методикою оцінки вартості майна, затвердженої Кабінетом Міністрів України.

У 2008-2009 рр. пріоритетним напрямком політики у сфері управління об'єктами комунальної власності стає передача об'єктів у оренду. Зокрема протягом I півріччя 2009 року містом було відчужено 3 об'єкти комунальної власності загальною площею 169,3 м. кв. До бюджету розвитку від реалізації майна у I півріччі 2009 року надійшло 737,4 тис. грн. (4,4% уточненого річного плану). Відчуження земельних ділянок протягом I півріччя 2009 року у м. Луцьку не відбувалось. До бюджету розвитку протягом аналізованого періоду надійшло 552,1 тис. грн. (6,8% річного плану) від земельних ділянок реалізованих у попередніх бюджетних періодах.

Динаміка надходжень до бюджету розвитку у I півріччі 2009 року свідчить про значне зменшення попиту на земельні ділянки та об'єкти комунальної власності, у зв'язку з падінням ділової активності у місті, що спричинено загальною негативною макроекономічною динамікою у країні. Це безумовно впливатиме на обсяги надходжень до бюджету розвитку та може ускладнити процес акумулювання бюджетних ресурсів, необхідних для погашення облігацій внутрішньої місцевої позики серії 1-А обсягом 10,0 млн. грн. у грудні поточного року.

Міська влада активно використовує земельні та майнові ресурси для наповнення загального фонду бюджету міста. У I півріччі 2009 року до бюджету міста надійшло 1,1 млн. грн. плати за оренду цілісних майнових комплексів (29% річного плану) та 5,6 млн. грн. орендної плати за землю (66,1% річного плану). Сукупна питома вага орендної плати за землю та плати за оренду цілісних майнових

комплексів у доходах загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів склала у I півріччі 2009 року 5,9% (у 2008 році – 3,9%).

Бюджет міста

Для повного та всебічного вивчення показників бюджету міста Луцька бюджет був представлений у форматі бюджетного балансу в таблиці.

Бюджет м. Луцька протягом 2007-2008 років та у I півріччі 2009 року, представлений у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2007 Загальний фонд	2007 Спеціальний фонд	2007 рік Разом	2008 рік Загальний фонд	2008 Спеціальний фонд	2008 рік Разом	I півріччя 2009 року Загальний фонд	I півріччя 2009 року Спеціальний фонд	I півріччя 2009 року Разом
Операційні надходження всього	320 446,2	28 288,9	348 735,1	382 901,1	51 239,5	434 140,6	177 310,3	26 579,9	203 890,3
Операційні видатки всього	295 875,9	25 951,5	321 827,4	383 874,0	49 063,5	432 937,5	192 296,0	24 260,2	216 556,2
Операційний баланс	24 570,3	2 337,4	26 907,6	-972,9	2 176,0	1 203,1	-14 985,7	2 319,7	-12 665,9
Фінансовий дохід	1 608,3	0,0	1 608,3	4 678,3	13,7	4 692,0	170,8	4,7	175,5
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	394,5	0,0	394,5	2 223,1	0,0	2 223,1	2 670,8	0,0	2 670,8
Фінансовий баланс	1 213,8	0,0	1 213,8	2 455,2	13,7	2 468,9	-2 500,0	4,7	-2 495,3
Поточний баланс	25 784,1	2 337,4	28 121,4	1 482,3	2 189,7	3 672,0	-17 485,7	2 324,4	-15 161,2
Капітальні надходження всього	6 205,7	70 531,7	76 737,5	5 218,4	26 087,2	31 305,6	15,3	1 289,5	1 304,8
Капітальні видатки всього	28 055,2	56 042,8	84 098,0	19 880,0	82 302,9	102 182,9	2 000,6	3 165,9	5 166,5
Капітальний баланс	-21 849,4	14 488,9	-7 360,5	-14 661,6	-56 215,7	-70 877,3	-1 985,3	-1 876,4	-3 861,7
Баланс після капітальних видатків	3 934,6	16 826,3	20 760,9	-13 179,3	-54 026,0	-67 205,3	-19 471,0	448,1	-19 022,9
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)	0,0	0,0	0,0	0,0	13,7	13,7	0,0	-15,2	-15,2
Профіцит/дефіцит	3 934,6	16 826,3	20 760,9	-13 179,3	-54 039,7	-67 219,0	-19 471,0	463,3	-19 007,7
Фінансування	-3 934,6	-16 826,3	-20 760,9	13 179,3	54 039,7	67 219,0	19 471,0	-463,3	19 007,7
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Департамент фінансів та бюджету Луцької міської ради

Під впливом погіршення динаміки соціально-економічного розвитку Луцька протягом I півріччя 2009 року бюджет міста, як і у попередньому бюджетному періоді, зберігає негативне значення операційного балансу за загальним фондом. У зв'язку з суттєвим уповільненням темпу зростання операційних надходжень за одночасного високого темпу зростання операційних видатків, показник негативного сальдо операційного балансу бюджету м. Луцька за загальним фондом склав за підсумками аналізованого періоду (-) 14 985,7 тис. грн., проти (-) 972,9 тис. грн. у 2008 році.

Обсяг податкових надходжень, які є основним джерелом формування операційних надходжень бюджету міста, зменшився у I півріччі 2009 року на 7,3% за рахунок зменшення обсягу надходжень податку з доходів фізичних осіб. Скорочення чисельності працівників, зменшення заробітної плати та запровадження адміністративних скорочень робочого часу – все це негативно вплинуло на динаміку надходжень податку з доходів фізичних осіб у аналізованому періоді. Слід також зазначити, що затверджений на 2009 рік з урахуванням змін план за надходженнями податку з доходів фізичних осіб у I півріччі поточного року було виконано на 41,7%.

Складовою частиною офіційних трансфертів до бюджету м. Луцька протягом аналізованого періоду залишається дотація вирівнювання з Державного бюджету. Плановий обсяг дотації вирівнювання у 2009 році встановлено на рівні 32 514,4 тис. грн. При цьому протягом I півріччя 2009 року до бюджету м. Луцька було перераховано дотацію вирівнювання у обсязі 13 705,8 тис. грн. (42,2% від річного плану).

Протягом 2004-2006 рр. місто зберігало позитивний фінансовий баланс бюджету. Це стало наслідком відсутності протягом зазначеного періоду прямих боргових зобов'язань, що потребують видатків на їх обслуговування. Варто зауважити, що обсяг фінансового балансу протягом 2004-2006 років був незначним, внаслідок того, що місто не здійснювало фінансових операцій з вільними бюджетними коштами, а відтак фінансового доходу в аналізованому періоді не було отримано.

Починаючи з 2007 року Луцька міська рада використовує такий механізм розширення доходної бази загального фонду бюджету міста, як здійснення активних операцій з тимчасово-вільними бюджетними коштами, шляхом їх розміщення на депозитні рахунки у банківських установах, що мало наслідком утворення фінансового доходу. При цьому станом на 31.12.2008 року тимчасово-вільні кошти, розміщені на депозитних рахунках за загальним фондом було повернено до бюджету міста. У I півріччі поточного року кошти загального фонду Луцька міська рада на депозит не розміщувала. Станом на 01.07.2009 року на депозитних рахунках у банківських установах було розміщено 3 570,0 тис. грн. тимчасово-вільних бюджетних коштів спеціального фонду бюджету. Загалом до загального фонду бюджету протягом січня-червня поточного року надійшло 170,8 тис. грн. відсоткових платежів банків за користування тимчасово-вільними бюджетними коштами. При цьому Луцькою міською радою у I півріччі 2009 року було виплачено відсоткового доходу за облігаціями обсягом 10 млн. грн. (серія А) та 30 млн. грн. (серії В-D) загальним обсягом 2 670,8 тис. грн. Відповідно, фінансовий баланс бюджету міста у I півріччі 2009 року був негативним.

У зв'язку з суттєвим зменшенням обсягу надходжень до бюджету розвитку у I півріччі 2009 року обсяг капітальних видатків, здійснених у січні-червні поточного року, є значно меншим, порівняно з попередніми бюджетними періодами. Відповідно, негативний капітальний баланс бюджету міста у I півріччі 2009 року був меншим, ніж у 2007-2008 рр.

Загалом бюджет міста Луцька за підсумками I півріччя 2009 року було виконано з дефіцитом обсягом 19 007,7 тис. грн. При цьому дефіцит загального фонду

бюджету склав 19 471,0 тис. грн., тоді як спеціальний фонд бюджету було виконано з профіцитом обсягом 463,3 тис. грн.

Дефіцит, що утворився за наслідками виконання загального фонду бюджету міста у I півріччі 2009 року було покрито за рахунок залучення короткострокових позичок з єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів та за рахунок зміни залишків на рахунках місцевих бюджетів. Станом на 01.07.2009 року обсяг заборгованості за залученими позичками складав 18 867,2 тис. грн.

Показник ліквідності бюджету міста за загальним фондом за підсумками виконання бюджету міста у I півріччі 2009 року був низьким – 0,9% (у 2008 році – 0,6%). Показник ліквідності за спеціальним фондом за підсумками виконання бюджету у I півріччі 2009 року збільшився до – 22,2% (у 2008 році – 4,3%).

Виконання доходної частини бюджету

У I півріччі 2009 року вперше, починаючи з 2004 року, обсяг доходної частини бюджету м. Луцька без урахування трансфертів зменшився, порівняно з попереднім періодом. У січні-червні 2009 року до бюджету м. Луцька надійшло доходів без урахування трансфертів на 11,7% менше, ніж у відповідному періоді минулого року.

Погіршення соціально-економічного розвитку міста, що відбулося під впливом поглиблення наслідків промислово-фінансової кризи у країні, негативно позначилося на обсягах надходжень до бюджету переважної більшості доходів.

До загального фонду бюджету м. Луцька у I півріччі 2009 року надійшло доходів без урахування трансфертів обсягом 122,4 млн. грн. (на 6,3% менше, порівняно з відповідним періодом минулого року). Затверджений на 2009 рік з урахуванням змін план за доходами загального фонду бюджету м. Луцька без урахування трансфертів за підсумками I півріччя було виконано на 41,5%, у тому числі за закріпленими доходами на 41,8% та за власними доходами – на 40%.

Податок з доходів фізичних осіб продовжує формувати основну частину закріплених доходів загального фонду бюджету міста. Порівняно з виконанням у I півріччі 2008 року, фактично виконаний обсяг податку у аналізованому періоді є на 11,2% меншим. Зменшення заробітної плати, передусім на підприємствах промислового та будівельного комплексу міста, скорочення працівників, у тому числі на найбільшому підприємстві міста – ВАТ «Луцький автомобільний завод» - всі ці чинники негативно вплинули на динаміку надходжень податку з доходів фізичних осіб у I півріччі 2009 року.

Для бюджету м. Луцька характерним є прийнятний рівень диверсифікації надходжень податку з доходів фізичних осіб у частині найбільших платників податку – на 14 найбільших платників у I півріччі 2009 року припадало 33,9% загального обсягу надходжень податку з доходів фізичних осіб.

За збереження сформованої у I півріччі 2009 року тенденції наповнення доходної частини загального фонду бюджету міста, існує ймовірність недовиконання планових показників закріплених доходів. При цьому, бюджет міста, вірогідно, скористається можливістю залучення середньострокової безвідсоткової позички з єдиного казначейського рахунку у обсязі недовиконання закріплених доходів. Певною мірою це сприятиме прийнятному рівню виконання видаткової частини загального фонду бюджету міста у 2009 році.

Затверджений на 2009 рік з урахуванням змін план за доходами спеціального фонду за підсумками I півріччя 2009 рік було виконано на 28,6%, на що вплинув низький рівень виконання уточнено плану за надходженнями до бюджету розвитку та податку з власників транспортних засобів.

Динаміка надходжень до бюджету розвитку у I півріччі 2009 року свідчить про значне зменшення попиту на земельні ділянки та об'єкти комунальної власності, у зв'язку з падінням ділової активності у місті, що спричинено загальною негативною макроекономічною динамікою у країні. Це безумовно впливатиме на обсяги надходжень до бюджету розвитку та може ускладнити процес акумулювання бюджетних ресурсів, необхідних для погашення облігацій внутрішньої місцевої позички серії 1-А обсягом 10,0 млн. грн. у грудні поточного року.

Виконання видаткової частини бюджету

Фактично виконаний у I півріччі 2009 року обсяг видаткової частини бюджету м. Луцька є на 1,2% меншим, порівняно з відповідним періодом минулого року. Уточнений річний план за видатками бюджету у січні-червні поточного року було виконано на 46,5%, що пов'язано з невисоким рівнем виконання плану за окремими видатковими статтями, віднесеним до основних, на що, здебільшого, вплинула повільна динаміка наповнення доходної частини бюджету міста.

Недовиконання у повному обсязі планових обсягів видатків за окремими видатковими статтями бюджету, віднесеними до основних мало наслідком збільшення обсягу кредиторської заборгованості бюджету міста до 32,3 млн. грн. станом на 01.07.2009 р., погашення якої створюватиме додаткове навантаження на бюджет міста.

Структура видаткової частини бюджету міста за економічною класифікацією у I півріччі 2009 року змінилась у бік значного зростання питомої ваги поточних видатків, що свідчить про те, що основними напрямками спрямування коштів у місті є наразі першочергові поточні витрати.

Слід зазначити, що місто вчасно та у повному обсязі виконує план своїх зобов'язань з обслуговування боргу. Протягом аналізованого періоду бюджетом міста було здійснено виплату відсоткового доходу за облігаціями обсягом 10,0 млн. грн. (серія А) та 30,0 млн. грн. (серії В-Д).

Боргові зобов'язання міста

Сума консолідованого боргу м. Луцька складає 102 061,3 тис. грн., у тому числі:²

- 50 000,0 тис. грн. – прямий борг Луцької міської ради (запозичення здійснені у 2007-2009 рр. до бюджету розвитку міста);
- 5 012,3 тис. грн. – прострочена бюджетна кредиторська заборгованість;
- 43 363,8 тис. грн. – прострочена кредиторська заборгованість комунальних підприємств;
- 3 685,2 тис. грн. – залишок за залученими та непогашеними кредитами комунальних підприємств міста.

Пряме боргове навантаження (питома вага прямого боргу у структурі затвердженого з урахуванням змін на 2009 рік обсягу доходної частини бюджету м. Луцька без урахування трансфертів) складає 15,2% що є помірним борговим навантаженням на бюджет міста.

---

² Без урахування непогашеного залишку за короткостроковими позичками залученим з єдиного казначейського рахунку

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг випуску відсоткових облігацій Луцької міської ради **підтверджено** на рівні **aaBBB+**, та **внесено до Контрольного списку**, прогноз змінено на **«негативний»**.

Генеральний директор

С. А. Дубко

Начальник відділу муніципальних рейтингів

О. К. Самойлова

**Провідний фінансовий аналітик відділу
муніципальних рейтингів**

П. В. Трощинський

Додатки

Агрегований бюджет міста Луцька за 2006-2008 роки та I півріччя 2009 року, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2006 рік	2007 рік	2008 рік	I півріччя 2009 року
Податкові надходження	131 241,2	195 847,9	257 399,6	111 236,4
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	17 381,7	22 820,1	28 828,2	16 083,1
Отримані трансферти без урахування внутрішніх трансфертів та трансфертів до спеціального фонду	89 791,7	130 067,1	147 912,8	76 570,7
Операційні надходження всього	238 414,6	348 735,1	434 140,6	203 890,3
Поточні видатки	160 657,7	218 139,2	293 688,9	151 384,6
Субсидії та поточні трансферти	52 939,0	103 688,2	139 248,6	65 171,6
Операційні видатки всього	213 596,7	321 827,4	432 937,5	216 556,2
Операційний баланс	24 817,9	26 907,6	1 203,1	-12 665,9
Фінансовий дохід	97,9	1 608,3	4 692,0	175,5
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	0,0	394,5	2 223,1	2 670,8
Фінансовий баланс	97,9	1 213,8	2 468,9	-2 495,3
Поточний баланс	24 915,8	28 121,4	3 672,0	-15 161,2
Капітальні надходження	15 642,7	53 515,0	17 518,4	1 304,8
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	11 547,4	23 222,5	13 787,2	0,0
Капітальні надходження всього	27 190,1	76 737,5	31 305,6	1 304,8
Капітальні видатки	34 321,9	65 138,0	90 030,7	4 693,3
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	1 241,6	7 887,3	5 853,8	473,2
Капітальні трансферти до бюджету розвитку	7 575,0	11 072,7	6 298,4	0,0
Капітальні видатки всього	43 138,5	84 098,0	102 182,9	5 166,5
Капітальний баланс	-15 948,4	-7 360,5	-70 877,3	-3 861,7
Баланс після капітальних видатків	8 967,4	20 760,9	-67 205,3	-19 022,9
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)	320,0	0,0	13,7	-15,2
Профіцит/дефіцит	8 647,4	20 760,9	-67 219,0	-19 007,7
Фінансування	-8 647,4	-20 760,9	67 219,0	19 007,7
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Департамент фінансів та бюджету Луцької міської ради

Фінансування бюджету міста Луцька у 2006-2008 роках та у I півріччі 2009 року, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2006 рік	2007 рік	2008 рік	I півріччя 2009 року
Профіцит/дефіцит	8 647,4	20 760,9	-67 219,0	-19 007,7
Фінансування	-8 647,4	-20 760,9	67 219,0	19 007,7
Зміни залишків	-9 255,7	7 739,1	2 919,3	-460,3
залишок на початок року	5 230,9	14 486,6	6 747,5	3 828,2
залишок на кінець року	14 486,6	6 747,5	3 828,2	4 288,5
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	0,0	-38 500,0	34 329,2	600,8
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	0,0	32 000,0	174 645,8	600,8
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	0,0	70 500,0	140 316,6	0,0
Фінансування за рахунок коштів єдиного казначейського рахунку	0,0	0,0	0,0	18 867,2
Одержано	0,0	0,0	0,0	109 200,0
Повернено	0,0	0,0	0,0	90 332,8
Фінансування за борговими операціями	0,0	10 000,0	30 000,0	0,0
Запозичення	0,0	10 000,0	30 000,0	0,0
Погашення	0,0	0,0	0,0	0,0
Інші розрахунки	608,3	0,0	-29,5	0,0
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Департамент фінансів та бюджету Луцької міської ради

Додаток до рейтингового звіту №3

Виконання видаткової частини загального фонду бюджету м. Луцька у 2007-2008 рр. та у I півріччі 2009 року, тис. грн.

Показник	2007 рік	Виконано у 2008 році	Затверджено на 2009 рік з урахуванням змін	Виконано у I півріччі 2009 року	% виконання уточненого річного плану	Факт I півріччя 2009 року до I півріччя 2008 року
Основні видаткові статті	310 001,4	396 814,8	412 060,5	196 700,4	47,7	104,5
Державне управління	15 101,2	23 723,9	23 697,8	11 134,7	47,0	97,6
Правоохоронна діяльність	482,0	328,0	100,0	7,5	7,5	3,5
Освіта	107 104,9	144 582,4	156 488,7	77 619,2	49,6	100,3
Охорона здоров'я	54 482,3	74 000,8	79 721,6	38 089,4	47,8	111,8
Соціальний захист і соціальна допомога	82 523,2	94 931,3	100 377,0	47 442,1	47,3	111,0
Житлово-комунальне господарство	24 929,0	28 639,6	13 234,2	3 315,9	25,1	38,2
Культура і мистецтво	9 174,5	12 458,6	14 266,8	7 816,5	54,8	119,5
Засоби масової інформація	473,0	735,5	900,0	336,2	37,4	81,6
Фізична культура і спорт	2 755,3	3 925,4	4 426,6	1 886,8	42,6	97,3
Будівництво	607,2	362,2	527,3	91,3	17,3	38,0
Сільське і лісове господарство, рибне господарство і мисливство	310,8	58,1	200,0	0,0	0,0	0,0
Транспорт	10 254,3	10 441,4	12 194,8	6 290,0	51,6	158,6
Інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю	1 219,6	303,2	510,6	0,0	0,0	0,0
Попередження та ліквідація надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха	189,7	101,3	73,0	0,0	0,0	0,0
Обслуговування боргу	394,5	2 223,1	5 342,0	2 670,8	50,0	451,3
Видатки, не віднесені до основних груп	805,5	1 047,2	809,9	204,0	25,2	57,8
Разом видатків	310 806,9	397 862,0	412 870,4	196 904,4	47,7	104,4
Субвенція з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів	2 146,2	266,7	0,0	0,0	-	-
Трансферти бюджетам інших рівнів	299,8	1 550,0	150,0	63,0	42,0	90,0
інші субвенції	100,0	1 550,0	150,0	63,0	42,0	90,0
Всього видатків	313 252,9	399 678,7	413 020,4	196 967,4	47,7	104,4
Кошти, що передаються із загального бюджету до фонду розвитку	11 072,7	6 298,4	0,0	0,0	-	-
Всього витрат	324 325,6	405 977,1	413 020,4	196 967,4	47,7	103,6

Джерело: Департамент фінансів та бюджету Луцької міської ради

Додаток до рейтингового звіту №4

Виконання видаткової частини спеціального фонду бюджету м. Луцька у 2007-2008 рр. та у I півріччі 2009 року, тис. грн.

Показник	2007 рік	Виконано у 2008 році	Затверджено на 2009 рік з урахуванням змін	Виконано у I півріччі 2009 року	% виконання уточненого річного плану	Факт I півріччя 2009 року до I півріччя 2008 року
Основні видаткові статті	81 893,6	131 342,4	69 786,1	27 424,5	39,3	74,0
Державне управління	926,6	1 309,5	1 522,3	650,9	42,8	113,6
Освіта	5 191,8	9 181,7	7 528,3	3 537,1	47,0	103,8
Охорона здоров'я	9 568,7	11 543,9	5 465,1	6 158,6	112,7	122,2
Соціальний захист і соціальна допомога	52,6	51,9	22 244,5	11 528,4	51,8	59 866,1
Житлово-комунальне господарство	5 630,9	21 710,7	335,0	14,3	4,3	1,0
Культура і мистецтво	1 372,2	1 031,6	960,4	570,8	59,4	126,1
Фізична культура і спорт	433,4	517,1	552,3	383,5	69,4	186,7
Будівництво	31 789,5	59 869,5	9 306,9	692,2	7,4	6,0
Землеустрій	17,0	11,8	0,0	4,9	-	118,9
Транспорт	11 667,1	14 425,4	18 360,0	3 347,9	18,2	45,0
Інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю	15 001,7	11 085,3	3 239,4	400,7	12,4	6,1
Фонди	242,0	604,0	271,9	135,1	49,7	45,9
Видатки, не віднесені до основних груп	100,8	24,0	0,0	1,6	-	8,4
Разом видатків	81 994,3	131 366,4	69 786,1	27 426,1	39,3	73,9
Кредитування (надання пільгового довгострокового кредиту громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	118,0	147,0	50,0	0,0	0,0	0,0
Повернення кредитів, наданих для кредитування громадян на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	-118,0	-133,3	-41,5	-15,2	36,6	14,6
Всього видатків	81 994,3	131 380,1	69 794,6	27 410,9	39,3	73,9

Джерело: Департамент фінансів та бюджету Луцької міської ради

Додаток до рейтингового звіту №5

Перелік компаній, які зареєстровані у місті Луцьку та мають кредитний рейтинг або кредитний рейтинг боргових зобов'язань, визначений ТОВ «Кредит-рейтинг» за Національною рейтинговою шкалою

Контрагент	Обсяг емісії, млн.	Серія емісії	Дата останнього оновлення	Поточний рейтинг	Прогноз
ЛуАЗ, ВАТ	-	-	29.09.2009	uaBB	негативний
ЛуАЗ, ВАТ	130,0	A	29.09.2009	uaBB	негативний
ЛуАЗ, ВАТ	200,0	B	29.09.2009	uaBB	негативний

Джерело: ТОВ «Кредит-Рейтинг»